

Besluit van Gedeputeerde Staten van Limburg

Ontheffing Wet natuurbescherming **Artikel 3.5, lid 4, Wnb**

Sloop Heilige Geestkerk en realisatie nieuwbouw
aan de Kasteellaan 131-133 te Heerlen

Zaaknummer: 2018-202515

Kenmerk: 2018/76568 d.d. 8 november 2018

Verzonden: 12 november 2018

1 Besluit

Gedeputeerde Staten van Limburg hebben op 25 april 2018, aangevuld op 22 augustus 2018, een aanvraag om ontheffing als bedoeld in artikel 3.8 Wet natuurbescherming (Wnb) ontvangen van Woonpunt. De aanvraag betreft de sloop van de Heilige Geestkerk en het realiseren van nieuwbouw aan de Kasteellaan 131-133 te Heerlen, in het leefgebied van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en de gewone grootoorvleermuis (*Plecotus auritus*). De aanvraag is geregistreerd onder zaaknummer 2018-202515.

Gedeputeerde Staten van Limburg besluiten, gelet op artikel 3.8 Wnb en gelet op de overwegingen die zijn opgenomen in deze ontheffing:

1. aan aanvrager ontheffing te verlenen. Deze ontheffing wordt verleend in het kader van het slopen van een kerk en het realiseren van een nieuwbouwproject;
2. dat ontheffing wordt verleend van de volgende verboden handelingen:
 - het opzettelijk beschadigen of vernielen van de vaste voortplantingsplaats of rustplaats van de gewone dwergvleermuis en de gewone grootoorvleermuis, artikel 3.5, lid 4, Wnb.
3. dat aan deze ontheffing de in hoofdstuk 2 vermelde voorschriften verbonden zijn;
4. dat de ontheffing wordt verleend voor de periode november 2018 tot en met 1 augustus 2021;
5. dat de aanvraag en de bijbehorende stukken ontvangen op 25 april 2018, aangevuld op 22 augustus 2018, deel uitmaken van deze ontheffing, behoudens en voor zover daarvan bij dit besluit niet wordt afgeweken.

Gedeputeerde Staten van Limburg
namens dezen,

drs. M.G.P.I. Arts
Kwartiermaker Vergunningen
Toezicht en Handhaving (VTH)

1.1 Afschriften

Dit besluit is verzonden aan:

- XXXX, Leidenlaan 18-20, 6229 EZ Maastricht.

Een afschrift van dit besluit is verzonden aan:

- XXXX, Heugterbroekdijk 31, 6003 RA Weert;
- Gemeente Heerlen, Postbus 1, 6400 AA Heerlen.

1.2 Rechtsbescherming

Als dit besluit uw belang rechtstreeks raakt en u het met de inhoud van dit besluit niet eens bent, kunt u bezwaar maken. U moet dan binnen zes weken na de dag waarop dit besluit is verzonden een bezwaarschrift indienen. Op deze procedure is de Algemene wet bestuursrecht van toepassing. Het bezwaarschrift moet worden ondertekend en moet ten minste bevatten: de naam en het adres van de indiener, de datum, een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht alsmede de redenen van het bezwaar (motivering). Het bezwaarschrift moet worden gericht aan: Gedeputeerde Staten van Limburg, Juridische Zaken en Inkoop, team Rechtsbescherming, Postbus 5700, 6202 MA Maastricht. Voor meer informatie verwijzen wij u naar www.limburg.nl.

Het indienen van een bezwaarschrift heeft geen schorsende werking. Als u een bezwaarschrift heeft ingediend, dan kunt u tevens een verzoek tot het treffen van een voorlopige voorziening indienen bij de Voorzieningenrechter van de Rechtbank Limburg, locatie Maastricht, Postbus 1988, 6201 BZ Maastricht. Voor meer informatie verwijzen wij u naar www.rechtspraak.nl.

1.3 Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking na toezending of uitreiking aan de belanghebbende(n) tot wie het besluit is gericht, onder wie begrepen de aanvrager.

Indien de voorzieningenrechter positief beslist op een verzoek tot het treffen van een voorlopige voorziening als bedoeld in artikel 8:81 van de Awb, wordt de werking van het onderhavige besluit geschorst.

2 Voorschriften

2.1 Algemene voorschriften

1. De ontheffing wordt slechts voor de onder hoofdstuk 1 genoemde soorten en beschreven verboden handelingen verleend.
2. De ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
3. Het gebied waarvoor de ontheffing geldt, betreft het plangebied Kasteellaan 131-133, gelegen in de gemeente Heerlen, een en ander zoals is weergegeven op pagina 3 van het bij de aanvraag gevoegde rapport 'Activiteitenplan ontheffing Wet natuurbescherming H. Geestkerk te Heerlen' (kenmerk: projectnummer 18-296, d.d. 12 april 2018), alsook pagina 9, figuur 1 van onderhavig besluit.
4. De ontheffinghouder dient onverwijld contact op te nemen met het bevoegd gezag indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen.
5. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek aan een toezichthouder van de provincie Limburg ter inzage worden gegeven.

2.2 Specifieke (soort)voorschriften

6. Met in achtneming van onderstaande voorschriften, dienen de maatregelen uitgevoerd te worden zoals beschreven in het bij de aanvraag gevoegde rapport 'Activiteitenplan ontheffing Wet natuurbescherming H. Geestkerk te Heerlen' (kenmerk: projectnummer 18-296 d.d. 12 april 2018). Dit rapport maakt onderdeel uit van dit besluit.
7. Voorafgaand aan de sloop worden de vleermuisverblijfplaatsen op de zolder ongeschikt gemaakt door het creëren van tochtstroming en daglichtinval. Dit gebeurt door het handmatig verwijderen van dakbedekking, dakisolatie, daklijsten en goten.
8. Alvorens over te gaan tot het ongeschikt maken van de vleermuisverblijven worden er maatregelen genomen. De maatregelen dienen ten minste 3 maanden vooraf te worden genomen; voor elke vaste rust- en verblijfplaats die verloren gaat worden 4 nieuwe verblijfplaatsen aangeboden:
 - Als tijdelijke maatregel worden voor de gewone dwergvleermuis 4 vleermuis kasten van het type 2FE (Waveka) geplaatst tegen de gevels van woonhuizen, gelegen op een afstand van maximaal 50 a 100 meter van de te slopen kerk, buiten de invloedssfeer van de sloop- en bouwwerkzaamheden. Als permanente voorziening worden later tijdens de nieuwbouw 4 vleermuisstenen ingemetseld van het type 1FR (Waveka). Deze kasten bieden toegang tot de achterliggende spouwmuur die beschikbaar moet blijven als verblijfplaats.
 - Voor de maximaal 3 gewone grootvleermuizen worden zowel als tijdelijke maatregel alsook permanente maatregel 4 boomkasten van het type 2FN (Waveka) **vóór 1 januari 2019** aan 4 bomen aangebracht op een afstand van

maximaal 50 a 100 meter van de te slopen kerk, buiten de invloedssfeer van de sloop- en bouwwerkzaamheden. De kasten moeten niet allemaal aan één beuk gehangen worden maar in elkaars omgeving (maximale onderlinge afstand bedraagt 15 meter) aan 4 bomen.

9. Het ongeschikt maken vindt plaats buiten de kwetsbare periode voor de gewone dwergvleermuis alsook de gewone grootoorvleermuis. De werkzaamheden dienen dan ook te worden uitgevoerd in de periode van begin november t/m maart.
10. Nadat het gebouw ongeschikt gemaakt is wordt een wachtperiode van tenminste 3 dagen aangehouden waarna door een vleermuisdeskundige het pand wordt gecontroleerd op de aanwezigheid van vleermuizen.
11. Indien er tijdens de sloop nog vleermuizen aanwezig zijn op de locatie dienen de werkzaamheden te worden stilgelegd tot de vleermuizen uit zichzelf zijn vertrokken. In geen geval mogen ze worden gevangen en verplaatst.
12. De tijdelijke en permanente verblijfplaatsen:
 - a. dienen vrij te zijn van obstructies en obstakels (platte daken, hekwerk, bomen en struiken etc.);
 - b. worden NIET direct beschenen door (straat) verlichting;
 - c. worden voor de gewone dwergvleermuis aangebracht op bebouwing, op een hoogte van minimaal 3 meter, bij voorkeur echter hoger;
 - d. moeten buiten het bereik van predatoren (zoals huiskatten en marters) worden opgehangen;
13. De onder voorschrift 7 tot en met 12 bedoelde maatregelen worden uitgewerkt in een ecologisch werkprotocol dat ten allen tijde op locatie aanwezig is en waarmee het uitvoerend personeel bekend is.

2.3 Overige voorschriften

14. De werkzaamheden, conform bovengenoemde voorschriften, dienen te worden uitgevoerd in afstemming met een deskundige op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend. Onder een deskundige wordt verstaan:
 - een inhoudelijke medewerker op het gebied van soorten bij een ecologisch adviesbureau;
 - of een persoon die beschikt over een afgeronde hbo- of universitaire opleiding met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie;
 - of een persoon die beschikt over een afgeronde mbo-opleiding, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten;
 - of een persoon die beschikt over een door ervaring opgedane gelijkwaardig niveau;
 - of een persoon die zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is werkzaam of aangesloten bij een Nederlandse beschermingsorganisatie;
 - of een persoon die zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de monitoring en/of bescherming van soorten.

15. Indien blijkt dat de in de ontheffing gestelde termijn niet voldoende is om de werkzaamheden waarop de ontheffing betrekking heeft uit te voeren, dient minimaal 8 weken voor het verstrijken van deze termijn, een verzoek tot verlenging van de ontheffing ingediend te worden.

3 Procedure

3.1 Aanvraag

Op 25 april 2018, aangevuld op 22 augustus 2018, heeft aanvrager een aanvraag om ontheffing ingediend voor de volgende in de Wnb verboden handeling:

- het opzettelijk beschadigen of vernielen van de vaste voortplantingsplaats of rustplaats van de gewone dwergvleermuis en de gewone grootoorvleermuis, artikel 3.5, lid 4, Wnb.

De aanvraag bestaat uit de volgende stukken:

- Aanvraagformulier ontheffing - inclusief module soortenbescherming;
- Rapport Regelink RA 17350-01 'Soortgericht onderzoek huismus, gierzwaluw, steenmarter en vleermuizen' d.d. 17 november 2017;
- Activiteitenplan ontheffing Wet natuurbescherming Heilige Geestkerk, te Heerlen d.d. 12 april 2018 projectnummer 18-296-ONTH.

3.2 Bevoegd gezag

De handelingen worden in zijn geheel verricht in de provincie Limburg. Gelet op artikel 1.3 Wnb en artikel 3.8 Wnb is ons college het bevoegd gezag voor het verlenen van de ontheffing.

3.3 Voorbereidingsprocedure

Dit besluit is voorbereid met de reguliere voorbereidingsprocedure als beschreven in titel 4.1 van de Awb. Op een aanvraag om ontheffing wordt op grond van artikel 5.1, lid 1, Wnb in beginsel binnen dertien weken na de datum van ontvangst beslist. Ingevolge artikel 5.1, lid 2, Wnb is de beslistermijn met zeven weken verlengd.

Van het besluit wordt mededeling gedaan via de internetsite van de Provincie Limburg (www.limburg.nl).

4 Overwegingen

De Wet natuurbescherming bevat regels voor het behoud van de biologische diversiteit en de bescherming van kwetsbare dier- en plantensoorten en hun natuurlijke leefomgeving. Enerzijds is Nederland hiertoe gehouden op grond van internationale verdragen en Europese richtlijnen. De Wet natuurbescherming kent daarom beschermingsregels voor soorten die onder de Europese Vogelrichtlijn zijn beschermd ('Vogelrichtlijnsoorten') in paragraaf 3.1, alsmede voor soorten die middels de Europese Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn bescherming genieten ('Habitatrichtlijnsoorten') in paragraaf 3.2. Anderzijds voorziet paragraaf 3.3 van de wet in regels voor een limitatief aantal soorten waarvan de bescherming niet internationaalrechtelijk is geregeld, maar waartoe de nationale wetgever op eigen initiatief heeft besloten ('andere soorten'). Deze drie beschermingsregimes kennen elk eigen verbodsbepalingen en voorwaarden voor ontheffing van de verboden. De voorliggende aanvraag heeft betrekking op het beschermingsregime voor Habitatrichtlijnsoorten (§ 3.2).

4.1 Beschermingsregime Habitatrichtlijnsoorten § 3.2

Op 25 april 2018, aangevuld op 22 augustus 2018, hebben wij ontvangen van aanvrager een aanvraag om ontheffing van het in artikel 3.5. lid 4, Wnb opgenomen verbod om de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis en de gewone grootoorvleermuis te vernielen. De ontheffingsaanvraag is ingediend ten behoeve van de sloop van de Heilige Geestkerk en het realiseren van een nieuwbouwproject aan de Kasteellaan 131-133 te Heerlen, voor de periode van 1 augustus 2018 tot en met 1 augustus 2021.

Een ontheffing van de bovengenoemde verbodsbepaling kan worden verleend als aan elk van de volgende voorwaarden, zoals opgenomen in artikel 3.8, lid 5, Wnb, is voldaan:

- er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- de handeling is nodig in het kader van een of meer van de in bovengenoemde artikel genoemde belangen;
- er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Een toetsing aan deze aspecten heeft plaatsgevonden, en is beschreven in paragraaf 4.3.

4.2 Omschrijving aanvraag

De initiatiefnemer is voornemens om de Heilige Geestkerk, aan de Kasteellaan 131-133 te Heerlen, te slopen en op termijn nieuwbouw te realiseren. Het plangebied ligt in de kern van de woonwijk Meezenbroek en rondom de kerk bevinden zich op 40-50 meter afstand diverse woningen met tuinen en opgaande begroeiingen.

Door de sloop van de kerk verdwijnt een vaste rust- en verblijfplaats (zomerverblijfplaats) van de gewone dwergvleermuis en een vaste rust- en verblijfplaats (rustplek) van de gewone grootoorvleermuis. De aanwezige bomen worden niet gekapt.

Figuur 1: Het projectgebied aan de Kasteellaan 131-133 te Heerlen

4.3 Gewone dwergvleermuis en gewone grootoorvleermuis

4.3.1 Andere bevredigende oplossing

Het project is locatiegebonden vanwege het feit dat het een slooppject betreft en realisatie van nieuwbouw op dezelfde plek. Door de sloop van de kerk zullen op de zolder de rust- en (zomer)verblijfplaatsen van 1 gewone dwergvleermuis en maximaal 3 gewone grootoorvleermuizen verdwijnen. De sloop van de kerk zal gefaseerd plaatsvinden waarbij allereerst vooraf de zolderruimte ongeschikt gemaakt wordt door het creëren van tochtstroming en lichtinval. Dit gebeurt door het handmatig verwijderen van stukken dakbeschot van de zolder waardoor er een instabiel microklimaat ontstaat waar vleermuizen doorgaans niet van houden. Alvorens over te gaan tot het ongeschikt maken van de zolderruimte worden 3 maanden vooraf, ten behoeve van een gewenningsperiode, al tijdelijke maatregelen genomen. Voor de gewone dwergvleermuis houdt dit in dat er betonnen vleermuiskasten worden aangeboden, bevestigd aan woonhuizen op een afstand van 50 – 100 meter van de te slopen kerk. Tijdens de bouw worden in de nieuwbouw betonnen vleermuisstenen ingemetseld als permanente verblijfplek.

Voor de gewone grootoorvleermuis komen als tijdelijke en permanente maatregel enkel boomkasten in aanmerking. Het aanbieden van vleermuisstenen is niet geschikt voor deze soort omdat de dieren veelal gebruik maken van grote open zolderruimten zoals kerken en kloosters. De te realiseren nieuwbouw voldoet hier niet aan en daarom er is gekozen, ter compensatie van de niet permanent in gebruik zijnde verblijfslocatie, voor betonnen boomkasten (type 2FN). In de omgeving liggen mogelijk nog alternatieve plekken die door de gewone grootoorvleermuis in gebruik genomen kunnen worden als alternatieve verblijfslocatie.

De mitigerende maatregelen ten behoeve van de gewone dwergvleermuis en de gewone grootoorvleermuis vinden plaats in de meest ideale periode zijnde van begin november tot en met eind

maart (conform de kennisdocumenten van BIJ12) en door de gekozen werkwijze en de planning wordt schade aan de gewone dwergvleermuis en de gewone grootoorvleermuis zoveel mogelijk voorkomen. Voor de handeling, waarop de aanvraag betrekking heeft, bestaat geen andere bevredigende oplossing.

4.3.2 Belang

Op het aanvraagformulier is aangegeven dat de ontheffing is aangevraagd op basis van het belang van de volksgezondheid en openbare veiligheid.

Sinds 2001 is de kerk niet meer in gebruik omdat de parochie is samengevoegd met een buurtparochie. Het gebouw had hierdoor geen functie meer en is dan ook enkele jaren later verkocht maar staat nog steeds leeg. In een recent verleden is er een grote wietplantage opgerold en heeft er een schietincident plaatsgevonden. Verder is gebleken dat zich asbest in het gebouw bevindt. Met de spoedige sloop van de kerk is derhalve het belang van volksgezondheid en openbare veiligheid gediend.

Deze belangen, die in paragraaf 3.2 (Habitatrichtlijnsoorten) worden benoemd, wegen in dit geval zwaarder dan het verdwijnen van de vleermuisverblijfplaatsen in de kerk.

4.3.3 Staat van instandhouding

De gewone dwergvleermuis en gewone grootoorvleermuis komen verspreidt voor in de directe omgeving en in de regio. De aantasting van essentiële kolonieplaatsen kan effect hebben op de gunstige staat van instandhouding van de soorten in Nederland. Onderhavig initiatief betreft echter niet de vernietiging van een verblijfplaats van een grote groep vleermuizen maar heeft hooguit effect op een beperkt aantal dieren die de locatie gebruiken als rust- en (zomer)verblijfplaats.

Omdat er tijdig, met een gewenningsperiode van 3 maanden, alternatieve tijdelijke en permanente locaties worden aangeboden wordt met de handelingen, waarop de aanvraag betrekking heeft, dan ook geen afbreuk gedaan aan het streven de populatie van de gewone dwergvleermuis en gewone grootoorvleermuis in het natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

4.4 Conclusie

4.4.1 Gewone dwergvleermuis en gewone grootoorvleermuis art. 3.5, lid 4, Wnb

Het toetsingskader dat betrekking heeft op het beschermen van Habitatrichtlijnsoorten biedt ten aanzien van de gewone dwergvleermuis en de gewone grootoorvleermuis voldoende gronden voor ontheffingverlening van de verbodsbepalingen als opgenomen in artikel 3.5.

4.4.2 Ten overvloede

Het is mogelijk dat in het projectgebied andere, dan uit onderzoeken gebleken, beschermde soorten voorkomen. In dat geval is mogelijk toch sprake van een overtreding van een of meer verbodsbepalingen van paragraaf 3.1 en/of paragraaf 3.2 Wnb en/of paragraaf 3.3 Wnb.

Bij (mogelijke) overtreding van verboden waarvoor bij dit besluit geen ontheffing is verleend, dient bij het bevoegd gezag een (aanvullende) ontheffing te worden aangevraagd.

4.4.3 Zorgplicht

Onverminderd de vrijstellingen, gedragscodes en ontheffingen dient altijd de wettelijke zorgplicht als bedoeld in artikel 1.11 Wnb voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving in

acht te worden genomen. Dat houdt in dat eenieder voldoende zorg in acht neemt voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving.